

RECENZNÝ POSUDOK

Beáta ADAMKOVIČOVÁ

Ing. Beáta Adamkovičová, PhD.

Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Fakulta sociálnych vied

Katedra verejnej správy

HÁJEK, OLDŘICH - LUKÁČ, MICHAL: Teorie regionálního rozvoje. 1. vyd. Zlín: Akademie managementu a ekonomiky, s.r.o., 2016, 97 s. ISBN 978-80-906614-0-0

Udržateľný ekonomický rast a rozvoj národnej ekonomiky nie je možný bez zohľadnenia jeho regionálnych aspektov. V národnej ekonomike sú regióny, ktoré sa dynamicky rozvíjajú a sú ťahúňmi ekonomiky, ale tiež regióny, ktorých tempo rastu významne zaostáva. Spoznávanie regionálnej dimenzie ekonomického rozvoja, zviditeľňovanie a upevňovanie pozície regionálnej vedy vo vedeckom a odbornom svete, hľadanie príčin medziregionálnych rozdielov a ciest na ich odstránenie má v súčasnej dobe veľmi dôležitý význam. Knižný trh sa postupne dopĺňa o odbornú literatúru, ktorá skúma regionálne dimenzie ekonomického rozvoja. V súčasnosti získať teoretické podklady k definovaniu pojmov región, regionálny rozvoj, regionálna ekonómia a ekonomika, regionálna politika už nie je veľký problém. Ak sa však čitateľ zaujíma o literatúru, z ktorej chce získať informácie o najnovších teóriách regionálneho rastu a rozvoja, je to situácia zložitejšia. Teoretické koncepcie regionálneho rozvoja nielen opisujú ekonomický systém regiónov, ale zároveň aj ukazujú, aké nástroje môže politika na podporu regionálneho rozvoja využívať. Teórie regionálneho rozvoja sú často veľmi praktickými koncepciami. Každá koncepcia z určitého pohľadu vysvetľuje realitu a snaží sa okrem jej interpretácie aj identifikovať zásadné východiská pre formulovanie rozvojovej politiky. V súčasnosti existuje veľké množstvo prístupov k vysvetľovaniu regionálneho rastu a rozvoja, pričom každý z týchto prístupov vysvetľuje regionálny rozvoj z iných pohľadov a formuluje tiež aj rôzne odporúčania pre podpornú politiku. O doplnenie literatúry tohto druhu sa pokúša publikácia Oldřicha Hájeka a Michala Lukáča s názvom Teorie regionálního rozvoje.

Hlavnou úlohou autorov bolo zaplniť medzeru v študijných textoch v oblasti regionalistiky na Fakulte sociálnych vied, Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Cieľom predmetnej

publikácie bolo poskytnúť podporu pri zoznamovaní sa s teoretickými a praktickými prístupmi k regionálnemu rozvoju tak, ako sa vyvíjali v priestore a čase.

Na deväťdesiatich siedmich stranách sa autori snažia zorientovať čitateľa v širšom komplexe problematiky teórií regionálneho rozvoja. Obsah je prehľadne tematicky rozčlenený na kapitoly a podkapitoly. Textové časti sú pre názornosť doplnené grafickými prehľadmi, schémami, obrázkami a mapami. Publikácia je rozčlenená na trinásť logicky na seba nadväzujúcich kapitol.

Prvá a druhá kapitola sú orientované na základné ekonomické teórie, približujú problematiku neoklasickej ekonomickej teórie, keynesiánstva a inštitucionálnej ekonómie. V ďalších troch kapitolách autori popisujú lokalizačné teórie zamerané na lokalizáciu poľnohospodárskych aktivít až po lokalizáciu priemyselných činností. Teória centrálnych miest, koncept nedokonalkej konkurencie a Isardova regionálna veda sú prezentované v ďalších troch kapitolách. Desiata kapitola je zameraná na problematiku novej ekonomickej geografie a novej teórie rastu predstavená prostredníctvom prác Paula Krugmana, nositeľa Nobelovej ceny. Pomáha pochopiť dôvody pre lokalizáciu firiem a ich koncentráciu v priestore, lokalizačným rozhodnutiam firiem a konceptom aglomeračných efektov. Jedenásta kapitola je orientovaná na teórie skupiny jadro – periférie, prostredníctvom ktorých študenti získajú predstavu nerovnomerného, resp. nevyváženého regionálneho rozvoja, ktorý má divergenčnú tendenciu a prejavuje sa zväčšovaním rozdielov medzi jadrovými regiónmi a periférnymi regiónmi v konkrétnom území. Väčšina z týchto teórií obsahuje návrh ako tieto rozdiely znižovať, alebo ich využiť pre posilnenie celkového rozvoja. Posledné dve kapitoly vysokoškolskej učebnice sú zamerané na štrukturálne prístupy, kritický realizmus, inštitucionalizmus a behaviorálne prístupy v rámci teórií regionálneho rozvoja. Štrukturálne prístupy predstavujú relatívne rozsiahlu škálu teórií. Časť z nich je postavená na nerovnomernom rozložení moci spoločnosti alebo medzi trhovými aktérmi. Ďalšie sa zaoberajú vhodnosťou jednotlivých regiónov k lokalizácii výroby a životných cyklov jednotlivých výrobkov. Autori stručne objasňujú čitateľovi teóriu závislosti, teóriu mezoekonomiky a teóriu ziskových a výrobných cyklov. V závere učebnice autori venujú pozornosť moderným prístupom regionálneho rozvoja vrátane posilňovania autorít, vzniku klastrov, špecializácií a ich prínosov pre región. Upozorňujú predovšetkým na problematiku znalostí v regionálnej ekonomike, dôležitosti brať do úvahy individualitu jednotlivých území, označených ako regióny. Ich pozornosť je zameraná rozvinutú problematiku klastrových iniciatív a vznik samotných klastrov v Českej republike, ktoré sú významným nástrojom regionálneho rozvoja.

Záverom možno konštatovať, že vysokoškolská učebnica Teorie regionálního rozvoje autorov Oldřicha Hájeka a Michala Lukáča jasne, prehľadne a zrozumiteľne objasňuje problematiku teórií regionálneho rozvoja, ich vývoj až po najmodernejšie teoretické prístupy s poukázaním na ich aplikáciu v praxi. Ide o prvotnú publikáciu tohto zamerania vydanú na Fakulte sociálnych vied Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, čím sa naskytá ďalší priestor pre tvorbu podrobnejších a špecifickejšie zameranejších odborných publikácií.

Kontaktné údaje:

Ing. Beáta Adamkovičová, PhD.

Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave

Fakulta sociálnych vied

Katedra verejnej správy

Bučianska 4/A

917 01 Trnava

REVIEW OPINION

Beáta ADAMKOVIČOVÁ

Ing. Beáta Adamkovičová, PhD.

University of Ss. Cyril and Methodius, Faculty of Social Sciences

Department of Public Administration

HÁJEK, OLDŘICH - LUKÁČ, MICHAL: Teorie regionálního rozvoje. 1. vyd. Zlín: Akademie managementu a ekonomiky, s.r.o., 2016, 97 s. ISBN 978-80-906614-0-0

Sustainable economic growth and development of national economy is not possible without taking into account its regional aspects. In the national economy, there are regions which develop dynamically and are the leaders of the economy, but also regions, of which growth rate falls behind significantly. Discovering regional dimension of economic development, strengthening the position of regional science in the scientific and professional field and making it more visible, searching for the causes of interregional differences and the ways of their elimination has nowadays very significant sense. Book market is being gradually complemented by the scientific literature, which examines regional dimension of economic development. Nowadays, it is not a great problem to obtain theoretical base for the definition of terms, such as region, regional development, regional economy and economy, regional policy. However, if the reader is interested in the literature, from which he needs information about the latest theories of regional growth and development, it is a little bit more difficult situation. The theoretical conceptions of regional development not only describe the economic system of regions, but also show, which tools the policy can use for the support of regional development. Theories of regional development are often very practical concepts. Each concept explains from certain point of view the reality and strives not only to interpret, but also to identify crucial bases for the formulation of the development policy. Currently, there are many approaches to the explanation of regional growth and development, while each of these approaches explains the regional development from different point of view and formulates also different recommendations for the support policy. This kind of literature is complemented by the publication of Oldřich Hájek and Michal Lukáč with the title *Teorie regionálního rozvoje*.

The main task of the authors was to fill the gap in the study texts of the field of Regional Studies at the Faculty of Social Studies, University of Ss. Cyril and Methodius in Trnava. The objective of submitted publication was to provide the support through the familiarization with the theoretical and practical approaches to the regional development in the way, as they have developed in the time and space.

On ninety-seven pages, the authors try to orient the reader in the wide complex of the issue of regional development theories. The content is thematically well-arranged and divided into the chapters and subchapters. For clearness, the textual parts are complemented by graphical overviews, schemes, pictures and maps. The publication is divided into thirteen logically interconnected chapters.

The first and the second chapter focus on the basic economic theories, familiarize the reader with the issue of neoclassic economic theory, Keynesian economics and institutional economics. In next three chapters the authors describe the localization theories focused on the localization of agricultural activities, up to the localization of industrial activities. The theory of central cities, concept of imperfect competition and Isard's regional science are presented in next three chapters. The tenth chapter is focused on the issue of new economic geography and new theory of growth presented through the works of Paul Krugman, Nobel Prize holder. It helps understand the reasons for the localization of enterprises and their concentration in the given area by the localization decisions of enterprises and concepts of agglomeration effects. The eleventh chapter focuses on the theories of the group core-peripheries, by means of which students will get the picture of uneven, or imbalanced regional development, which has the divergence tendency and expresses itself by widening the differences between the core regions and peripheral regions on certain area. Most of these theories contain the suggestion, how to decrease these differences or how to use them for strengthening the overall development. Last two chapters of this university textbook are focused on the structural approaches, critical realism, institutionalism and behavioral approaches in the theories of regional development. Structural approaches represent relatively wide scale of theories. The part of them is based on an uneven allocation of power of the enterprise or between the market actors, and others deal with the suitability of particular regions in regard to the localization of the production and lifecycles of particular products. The authors briefly explain to the reader also the dependence theory, mesoeconomics theory and the theory of profit and production cycles. In the end of the textbook, the authors put attention to modern approaches of regional development, including the strengthening of authorities, creation of clusters, specialization and their contributions for the region. They point out mainly the issue of

knowledge in the regional economy, the importance of taking into account the individuality of particular areas defined as regions. Their attention is focused on the developed problem of cluster initiatives and formation of clusters in Czech Republic, which are significant tools of the regional development.

In the conclusion it can be said that the university textbook *Teorie regionálneho rozvoje* written by Oldřich Hájek and Michal Lukáč, clearly, understandably and in well-arranged way clarifies the issue of regional development theories, their development up to the most modern theoretical approaches with pointing out their application in the practice. It is the initial publication of this focus issued at the Faculty of Social Studies, University of Ss. Cyril and Methodius in Trnava, which creates greater space for the elaboration of more detailed and more specifically focused scientific publications.

Contact:

Ing. Beáta Adamkovičová, PhD.

University of Ss. Cyril and Methodius

Faculty of Social Sciences

Department of Public Administration

Bučianska 4/A

917 01 Trnava